

Oikeustapauskokoelma

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

ATHANASIOS RANTOS

31 päivänä maaliskuuta 2022¹

Asia C-168/21

Procureur général près la cour d'appel d'Angers

vastaan

KL

(Ennakkoratkaisupyyntö – Cour de cassation (ylin tuomioistuin, Ranska))

Ennakkoratkaisupyyntö – Poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa – Eurooppalainen pidätysmääräys – Puitepäätös 2002/584/YOS – 2 artiklan 4 kohta ja 4 artiklan 1 alakohta – Kaksoisrangaistavuutta koskeva edellytys – Täytäntöönpanojäsenvaltion oikeusviranomaisen suorittama valvonta – Rikoksen tunnusmerkitö on erilainen pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa kuin täytäntöönpanojäsenvaltiossa – Yhtenä rikoksena pidettävistä teoista määrätty rangaistus, kun osa näistä teoista ei ole rikoksia täytäntöönpanojäsenvaltiossa – Euroopan unionin perusoikeuskirja – 49 artiklan 3 kohta – Rangaistuksen oikeasuhteisuutta koskeva periaate

I Johdanto

1. Kaksoisrangaistavuutta koskevan edellytyksen voidaan katsoa Euroopan unionin oikeudessa tarkoittavan sitä, että rikosoikeudellisen yhteistyön kohteena oleva toiminta muodostaa rikoksen sekä pyynnön esittävässä valtiossa (eli pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa) että pyynnön vastaanottavassa valtiossa (eli täytäntöönpanojäsenvaltiossa).² Näin määritelty kaksoisrangaistavuutta koskeva edellytys voidaan tietyissä tapauksissa asettaa edellytykseksi etsityn henkilön luovuttamiselle eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla.

2. Tässä asiassa Italian oikeusviranomaiset ovat antaneet eurooppalaisen pidätysmääräyksen sellaisen tuomion täytäntöönpanoa varten, joka on annettu yhtenä rikoksena pidettävistä teoista, jotka koskevat samaa lainvastaista toimintaa. Ennakkoratkaisupyyntöön esittänyt Cour de cassation (ylin tuomioistuin, Ranska) tiedustelee, voivatko täytäntöönpanojäsenvaltion eli Ranskan oikeusviranomaiset kieltäytyä kyseisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen

¹ Alkuperäinen kieli: ranska.

² Ks. Flore, D., ja Bosly, S., *Droit pénal européen*, 2. painos, Larcier, Bryssel, 2014, s. 580, nro 1013. Kaksoisrangaistavuutta koskevan edellytyksen kehityksestä ks. julkisasiamies Bobekin ratkaisuehdotus asiassa Grundza (C-289/15, EU:C:2016:622, 31–40 kohta).

täytäntöönpanosta puitepäätöksen 2002/584/YOS³ 2 artiklan 4 kohdan ja 4 artiklan 1 alakohdan sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 49 artiklan 3 kohdan nojalla.

3. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa tältä osin yhtäältä, että kyseisen rikoksen tunnusmerkistö on erilainen asianomaisissa kahdessa jäsenvaltiossa, ja toisaalta, että eräät kyseisen rikoksen muodostavista teoista eivät ole rikosoikeudellisesti rangaistavia täytäntöönpanojäsenvaltiossa. Unionin tuomioistuinta pyydetäänkin täsmentämään kaksoisrangaistavuutta koskevan edellytyksen ulottuvuus sellaisena kuin siitä säädetään puitepäätöksessä 2002/584.

4. Aion tässä ratkaisuehdotuksessa ehdottaa unionin tuomioistuimelle, että se vastaisi esitettyihin kysymyksiin, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kuvaamassa tilanteessa kyseisen puitepäätöksen säännökset johtavat siihen, että eurooppalainen pidätysmääräys on pantava täytäntöön.

II Asiaa koskevat oikeussäännöt

A Unionin oikeus

5. Puitepäätöksen 2002/584 johdanto-osan 6, 10 ja 12 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(6) Tässä puitepäätöksessä säädetty eurooppalainen pidätysmääräys on vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen, jota Eurooppa-neuvosto on luonnehtinut unionin oikeudellisen yhteistyön kulmakiveksi, ensimmäinen konkreettinen sovellus rikoslainsäädännön alalla.

--

(10) Eurooppalaista pidätysmääräystä koskevat järjestelyt perustuvat jäsenvaltioiden väliseen vankkaan luottamukseen. Järjestelyjen soveltaminen voidaan keskeyttää vain, jos jokin jäsenvaltio rikkoo vakavasti ja jatkuvasti [SEU] 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja periaatteita, minkä neuvosto toteaa kyseisen sopimuksen 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti ja minkä seurauksista on säädetty saman artiklan 2 kohdassa.

--

(12) Tässä puitepäätöksessä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan [SEU] 6 artiklassa tunnustettuja ja [perusoikeuskirjasta], erityisesti sen VI luvusta, kuvastuvia periaatteita. –”

6. Puitepäätöksen 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Eurooppalaisen pidätysmääräyksen määritelmä ja velvollisuus panna se täytäntöön”, säädetään seuraavaa:

”1. Eurooppalaisella pidätysmääräyksellä tarkoitetaan oikeudellista päätöstä, jonka jäsenvaltio on antanut etsityn henkilön kiinni ottamiseksi ja luovuttamiseksi toisen jäsenvaltion toimesta syytetoimenpiteitä tai vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen täytäntöönpanemista varten.

³ Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehty neuvoston puitepäätös 2002/584/YOS (EYVL 2002, L 190, s. 1).

2. Jäsenvaltiot panevat eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöön vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen perusteella ja tämän puitepäätöksen määräysten mukaisesti.

3. Tämä puitepäätös ei vaikuta veloitteeseen kunnioittaa [SEU] 6 artiklassa taattuja perusoikeuksia ja keskeisiä oikeusperiaatteita.”

7. Mainitun puitepäätöksen 2 artiklan otsikko on ”Eurooppalaisen pidätysmääräyksen soveltamisala”, ja siinä säädetään seuraavaa:

”1. Eurooppalainen pidätysmääräys voidaan antaa sellaisista teoista, joista määräyksen antaneen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan voi seurata vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus tai turvaamistoimenpide, jonka enimmäisaika on vähintään 12 kuukautta, tai jos rangaistustuomio tai turvaamistoimenpidettä koskeva päätös on annettu, sellaisista seuraamuksista, joiden kesto on vähintään neljä kuukautta.

2. Seuraavista rikoksista, sellaisina kuin ne määritellään pidätysmääräyksen antavan jäsenvaltion lainsäädännössä, jos niistä pidätysmääräyksen antavassa jäsenvaltiossa voi seurata vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus tai turvaamistoimenpide, jonka enimmäisaika on vähintään kolme vuotta, luovutetaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella tämän puitepäätöksen edellytysten mukaisesti ja teon kaksoisrangaistavuutta tutkimatta:

--

4. Muiden kuin 2 kohtaan sisältyvien rikosten osalta luovuttamisen edellytykseksi voidaan asettaa se, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteena olevat teot ovat täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädännön mukaan rikoksia niiden rikostunnusmerkistöstä tai luokittelusta riippumatta.”

8. Puitepäätöksen 4 artiklan, jonka otsikko on ”Eurooppalaisen pidätysmääräyksen harkinnanvaraiset kieltäytymisperusteet”, 1 alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi kieltäytyä panemasta eurooppalaista pidätysmääräystä täytäntöön:

1) jos jossakin 2 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuista tapauksista eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteena oleva teko ei ole rikos täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädännön mukaan; --

--”

B Ranskan lainsäädäntö

9. Ranskan rikosprosessilain (code de procédure pénale) 695-23 §:ssä, sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa, todetaan seuraavaa:

”Eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta on myös kieltäydyttävä, jos teko, jota määräys koskee, ei Ranskan lainsäädännön mukaan ole rikos.

Ensimmäisestä momentista poiketen eurooppalainen pidätysmääräys pannaan täytäntöön tutkimatta kyseisten tekojen kaksoisrangaistavuutta, jos kyseisistä teoista voi pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti seurata vapaudenmenetyksen käsittävä

rangaistus, jonka kesto on vähintään kolme vuotta vankeutta, tai kestoaltaan vastaava vapaudenmenetyksen käsittävä turvaamistoimenpide ja kyseiset teot kuuluvat johonkin 695-23 §:ssä säädetystä rikoslajeista.

Edellisen momentin säännöksiä sovellettaessa tekojen oikeudellinen luokittelu ja määrättävän rangaistuksen määrittely kuuluvat yksinomaan pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion oikeusviranomaisen arvioitaviksi.

– –”

III Pääasia, ennakkoratkaisukysymykset ja asian käsittely unionin tuomioistuimessa

10. Italian oikeusviranomaiset antoivat 6.6.2016 KL:stä eurooppalaisen pidätysmääräyksen Corte d'appello di Genovan (Genovan ylioikeus, Italia) 9.10.2009 antamalla tuomiolla määräämän 12 vuoden 6 kuukauden vankeusrangaistuksen täytäntöönpanoa varten; kyseinen rangaistus tuli täytäntöönpanokelpoiseksi 13.7.2012, jolloin Corte suprema di cassazione (ylin tuomioistuin, Italia) hylkäsi KL:n valituksen.

11. Kyseisellä tuomiolla oli yhdistetty neljä rangaistusta, jotka oli määrätty seuraavista neljästä rikoksesta: aseellinen ryöstö yhdessä muiden henkilöiden kanssa (vuosi vankeutta), tuhoaminen ja ryöstely (kymmenen vuotta vankeutta), aseiden kantaminen (yhdeksän kuukautta vankeutta) ja palopommien räjäyttämisen (yhdeksän kuukautta vankeutta).

12. Erityisesti Italian rikoslain (codice penale) 419 §:n⁴ mukaisesta, tuhoamiseksi ja ryöstelyksi luokitellusta rikoksesta eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä on esitetty sen teko-olosuhteista seuraava kuvaus: ”[KL] on yhdessä muiden henkilöiden kanssa, joita oli enemmän kuin viisi, ottamalla osaa G8-huippukokouksen vastaiseen mielenosoitukseen, syyllistynyt tuhoamiseen ja ryöstelyyn tilanteessa, jossa paikan ja ajankohdan takia aiheutui objektiivinen vaara yleiselle järjestykselle; useita tapauksia, joissa kaupunkirakenteita ja julkista omaisuutta on vahingoitettu aiheuttaen vahinkoja, joiden määrää ei ole voitu esittää täsmällisesti mutta se on ainakin satoja miljoonia [Italian] liiroja [ITL; kymmeniä tuhansia euroja]; vahingoittaminen, ryöstely, tuhoaminen myös sytyttämällä tuleen luottolaitoksia, ajoneuvoja sekä liikkeitä, raskauttavana seikkana huomattavan aineellisen vahingon aiheuttaminen asianomaisille osapuolille”.

13. Corte d'appello di Genovan (Genovan ylioikeus, Italia) 9.10.2009 antamasta tuomiosta ilmenee, että KL:n syyksi on luettu seitsemän tuhoamista ja ryöstelyä koskevan luokittelun alla olevaa tekoa, joita on pidetty yhtenä rikoksena rangaistusta määrättäessä, nimittäin kaupunkirakenteiden ja julkisen ominaisuuden vahingoittaminen, rakennustyömaan vahingoittaminen ja ryöstely, Credito Italiano -luottolaitoksen toimitilojen täysi vahingoittaminen, Fiat Uno -ajoneuvon täysi vahingoittaminen sytyttämällä se tuleen, Carige-luottolaitoksen toimitilojen täysi vahingoittaminen sytyttämällä se tuleen, Fiat Brava -ajoneuvon täysi vahingoittaminen sytyttämällä se tuleen sekä supermarketin täysi vahingoittaminen ja ryöstely.

⁴ Kyseisessä pykälässä, jonka otsikko on ”Tuhoaminen ja ryöstely”, säädetään – sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasiassa –, että ”sille, joka syyllistyy – 285 §:ssä säädettyjä tapauksia lukuun ottamatta – tuhoamiseen tai ryöstelyyn, määrätään rangaistuksena 8–15 vuotta vankeutta. Rangaistusta kovennetaan, jos rikos liittyy aseisiin, ampumatarvikkeisiin tai elintarvikkeisiin, jotka ovat myynti- tai varastointipaikassa”.

14. KL ei suostunut luovuttamiseensa eurooppalaisen pidätysmääräyksen nojalla. Cour d'appel de Rennesin (Rennesin ylioikeus, Ranska) tutkintajaosto määräsi 23.8.2019 antamassaan ratkaisussa lisätietojen pyytämistä, jotta sille toimitettaisiin ennen kaikkea Corte d'appello di Genovan 9.10.2009 antama tuomio ja sen jälkeen annettu Corte suprema di cassazione (ylin tuomioistuin, Italia) tuomio. Mainittu tutkintajaosto kieltäytyi 15.11.2019 antamassaan ratkaisussa luovuttamasta KL:ää sillä perusteella, että menettelyssä ei ollut esitetty todistetta siitä, että KL:n esittämä hakemus avustajan saamiseksi olisi toimitettu Italian tasavallalle, ja määräsi hänet vapautettavaksi.

15. Cour de cassation kumosi tämän ratkaisun 18.12.2019 antamallaan ratkaisulla ja siirsi asian Cour d'appel d'Angers'n (Angers'n ylioikeus, Ranska) tutkintajaoston käsiteltäväksi. 4.11.2020 antamallaan ratkaisulla tämä tutkintajaosto yhtäältä kieltäytyi luovuttamasta KL:ää Italian oikeusviranomaisille eurooppalaisen pidätysmääräyksen mukaisesti siltä osin kuin se oli annettu tuhoamiseksi ja ryöstelyksi luokitellusta rikoksesta määrätyn 10 vuoden vankeusrangaistuksen täytäntöönpanoa varten. Toisaalta tutkintajaosto määräsi lisätietojen pyytämistä, jotta Italian oikeusviranomaiset täsmentäisivät, halusivatko ne, että kyseisessä eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä tarkoitetuista kolmesta muusta rikoksesta määrättyä 2 vuoden 6 kuukauden vankeusrangaistusta koskeva tuomio pantaisiin täytäntöön Ranskassa. Procureur général près la cour d'appel d'Angers (Angers'n ylioikeuden yleinen syyttäjä, Ranska) ja KL molemmat valittivat ratkaisusta Cour de cassationiin, joka on ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin.

16. Cour de cassation muistuttaa, että unionin tuomioistuin on tulkinut kaksoisrangaistavuutta koskevaa edellytystä 11.1.2017 antamassaan tuomiossa Grundza (C-289/15, EU:C:2017:4; jäljempänä tuomio Grundza),⁵ ja toteaa, että perusteena kieltäytymiselle KL:n luovuttamisesta Italian oikeusviranomaisille tuhoamiseksi ja ryöstelyksi luokitellun rikoksen osalta Cour d'appel d'Angers'n tutkintajaosto totesi, että kahta kyseisen rikosnimikkeen alla olevista seitsemästä teosta ei voida Ranskassa pitää rikoksena, nimittäin yhtäältä Credito Italiano -luottolaitoksen toimitilojen vahingoittamista ja toisaalta Fiat Uno -ajoneuvon vahingoittamista syyttämällä se tulee. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan kyseinen tutkintajaosto päätteli tästä, että koska Corte d'appello di Genova ja Corte suprema di cassazione olivat ilmaisseet yksiselitteisen tahtonsa katsoa, että kyseiset seitsemän tekoa muodostavat erottamattoman kokonaisuuden, kaksoisrangaistavuutta koskevan edellytyksen soveltaminen edellytti kaikkien kyseisten erottamattomien tekojen jättämistä huomiotta.

17. Ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen mukaan Corte suprema di cassazione 13.7.2012 antamasta tuomiosta käy ilmi, että Italian rikoslain 419 §:n mukaisessa tuhoamis- ja ryöstelyrikoksessa on objektiivisena tunnusmerkkinä tuhotöiden tekeminen millä hyvänsä toiminnalla ja millä hyvänsä tavoin, joilla saadaan aikaan joka suhteessa täydellistä hävitystä, tuhoa ja myös vahinkoa, joka on mielivaltaista, laajaa ja perinpohjaista ja kohdistuu suureen määrään irtainta tai kiinteää omaisuutta siten, että paitsi aiheutetaan vahinkoa yhden tai useamman henkilön omaisuudelle ja aiheutetaan yksityisen omaisuuden vahingoittamisesta johtuvaa yhteiskunnallista haittaa myös loukataan tosiasiallisesti yleistä järjestystä ja aiheutetaan sille todellinen uhka sen perimmäisessä merkityksessä, jolla tarkoitetaan hyvää järjestystä ja yhteiskuntaelämän tavanomaista sujumista, sellaisena kuin se mielletään yhteiskunnassa ottaen huomioon yleinen mielipide ja rauhan ja turvallisuuden tunne. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin päättää tästä, että Italian rikoslain tuhoamista ja ryöstelyä koskeva rikos kattaa

⁵ Ks. kyseisen tuomion osalta Falkiewicz, A., "The Double Criminality Requirement in the Area of Freedom, Security and Justice – Reflections in Light of the European Court of Justice Judgment of 11 January 2017, C-289/15, Criminal Proceedings against Jozef Grundza", *European Criminal Law Review*, 2017, osa 7, nro 3, s. 258–274.

useita laajamittaisia hävittämistä ja vahingontekoa koskevia toimia, joilla paitsi aiheutetaan vahinkoa asianomaisen omaisuuden omistajille myös rikotaan yhteiskuntarauhaa vaarantamalla yhteiskuntaelämän normaali sujuminen.

18. Kyseinen tuomioistuin korostaa sitä, että Ranskan rikosoikeudessa ei ole säädetty erityistä rangaistusta yhteiskuntarauhan vaarantamisesta laajamittaisella irtaimen tai kiinteän omaisuuden hävittämisellä. Rangaistavia tekoja ovat ainoastaan hävittäminen, vahingonteot sekä varkaus ja vahingonteot, jotka on mahdollisesti tehty yhdessä muiden henkilöiden kanssa ja joista voi aiheutua vahinkoa asianomaisen omaisuuden omistajille. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan herääkin kysymys siitä, onko mainittu yhteiskuntarauhan vaarantaminen, jota Corte d'appello di Genova ja Corte suprema di cassazione ovat pitäneet KL:n tapauksessa tuhoamista ja ryöstelyä koskevan rikoksen olennaisena tekijänä, merkityksellinen kaksoisrangaistavuutta koskevan edellytyksen noudattamisen arvioinnissa.

19. Siinä tapauksessa, että kaksoisrangaistavuutta koskeva edellytys täyttyisi tässä asiassa, ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin toteaa, että puitepäätökseen 2002/584 ei sisälly säännöstä, jonka nojalla täytäntöönpanojäsenvaltio voisi kieltäytyä asianomaisen henkilön luovutuksesta sillä perusteella, että pidätysmääräyksen antaneen valtion määräämä rangaistus vaikuttaa suhteettomalta eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä tarkoitettuihin tekoihin nähden. Lisäksi on huomattava, että vaikka kyseisen puitepäätöksen 5 artiklan mukaisesti eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanolle, joka kuuluu täytäntöönpanosta vastaavalle oikeusviranomaiselle, voidaan asettaa edellytykseksi se, että pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion oikeusjärjestykseen sisältyy säännöksiä siitä, että määrättyä rangaistusta tarkistetaan, näin on ainoastaan siinä tapauksessa, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteena olevasta rikoksesta voi seurata elinkautisen vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus tai turvaamistoimenpide. Näin ollen on niin, että vaikka täytäntöönpanojäsenvaltio katsoisi, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen oikeasuhteisuuteen liittyy vakavia vaikeuksia, se ei voi tällä perusteella kieltäytyä määräämästä etsityn henkilön luovuttamisesta pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion määräämän rangaistuksen täytäntöönpanoa varten.

20. Lähtökohtaisesti pidätysmääräyksen antaneen valtion tehtävänä on tarkistaa eurooppalaisen pidätysmääräyksen oikeasuhteisuus ennen sen antamista, mutta tällä tarkistamisella ei voida estää suhteellisuusperiaatteen loukkaamista, kun – kuten pääasiassa – pidätysmääräys on annettu yhtenä rikoksena pidettävistä teoista määrätyn rangaistuksen täytäntöön panemiseksi, kun teoista vain osa on rikoksia täytäntöönpanojäsenvaltiossa. Tässä tilanteessa nimittäin pidätysmääräyksen antaneen valtion määräämä rangaistus vastaa kyseisiä tekoja kokonaisuudessaan, vaikka luovuttaminen on mahdollista vain niistä osan perusteella. Ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen mukaan tästä seuraa, että vaikka pidätysmääräys saattoi olla oikeasuhteinen sitä annettaessa, ei voida sulkea pois sitä, ettei näin enää olisi pantaessa sitä täytäntöön.

21. Kansallisen tuomioistuimen mukaan puitepäätöksen 2002/584 1 artiklan 3 kohdasta, luettuna yhdessä sen johdanto-osan 12 perustelukappaleen kanssa, seuraa, että perusoikeuskirjassa kuvastuvia perusoikeuksia ja keskeisiä oikeusperiaatteita on kunnioitettava eurooppalaisen pidätysmääräyksen yhteydessä. Perusoikeuskirjan 49 artiklan 3 kohdassa vahvistetaan tässä yhteydessä periaate, jonka mukaan rangaistus ei saa olla epäsuhteessa rikoksen vakavuuteen.

22. Näissä olosuhteissa Cour de cassation päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

- ”1) Onko puitepäätöksen 2002/584 2 artiklan 4 kohtaa ja 4 artiklan 1 alakohtaa tulkittava siten, että kaksoisrangaistavuutta koskeva edellytys täyttyy pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa luovuttamista pyydetään sellaisten tekojen perusteella, jotka pidätysmääräyksen antaneessa valtiossa on luokiteltu tuhoamista ja ryöstelyä koskeviksi rikoksiksi, jotka loukkaavat yhteiskuntarauhaa, kun täytäntöönpanovaltiossa on säädetty rikosoikeudellisia seuraamuksia varkaudesta ja vahingonteosta, hävittämisestä ja vahingonteosta, joiden osalta tunnusmerkistössä ei edellytetä tällaista yhteiskuntarauhan loukkaamista koskevaa tekijää?
- 2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko puitepäätöksen 2002/584 2 artiklan 4 kohtaa ja 4 artiklan 1 alakohtaa tulkittava siten, että täytäntöönpanovaltion tuomioistuin voi kieltäytyä panemasta täytäntöön eurooppalaista pidätysmääräystä, joka on annettu rangaistuksen täytäntöönpanoa varten, jos se toteaa, että pidätysmääräyksen antaneen valtion oikeusviranomaiset ovat määränneet kyseisen rangaistuksen asianomaiselle henkilölle yhtenä rikoksena, jonka estäminen kohdistui eri tekoihin, pidettävistä teoista, joista vain osa on rikosoikeudellisesti rangaistavia täytäntöönpanovaltiossa? Onko tehtävä ero sen mukaan, ovatko pidätysmääräyksen antaneen valtion tuomioistuimet katsoneet, että nämä eri teot olivat erotettavissa toisistaan tai että ne eivät sitä ole?
- 3) Edellytetäänkö perusoikeuskirjan 49 artiklan 3 kohdassa, että täytäntöönpanojäsenvaltion oikeusviranomaisen on kieltäydyttävä panemasta eurooppalaista pidätysmääräystä täytäntöön, jos yhtäältä se on annettu yhtenä rikoksena pidettävistä teoista määrätyn yhden rangaistuksen täytäntöönpanoa varten ja jos toisaalta luovuttaminen voidaan sallia vain osan näistä teoista, joista kyseinen rangaistus on määrätty, perusteella, koska tietyt näistä teoista eivät ole täytäntöönpanojäsenvaltion oikeuden mukaan rikoksia?”

23. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on pyytänyt ennakkoratkaisupyynnön käsittelemistä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 105 artiklan 1 kohdan mukaisessa nopeutetussa menettelyssä. Unionin tuomioistuimen presidentti hylkäsi pyynnön 13.4.2021 antamallaan päätöksellä. Hän kuitenkin päätti, että asian käsittelylle annetaan etusija työjärjestyksen 53 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

24. Kirjallisia huomautuksia ovat esittäneet KL, Ranskan ja Italian hallitukset sekä Euroopan komissio. KL, Ranskan hallitus ja komissio esittivät myös suullisia huomautuksia 20.1.2022 pidetyssä istunnossa.

IV Asian tarkastelu

A Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

25. Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään lähinnä sitä, onko puitepäätöksen 2002/584 2 artiklan 4 kohtaa ja 4 artiklan 1 alakohtaa tulkittava siten, että niissä säädetty kaksoisrangaistavuutta koskeva edellytys täyttyy tilanteessa, jossa annetaan eurooppalainen pidätysmääräys teoista, jotka pidätysmääräyksen antaneessa valtiossa muodostavat rikoksen, jonka osalta edellytyksenä on, että kyseiset teot voivat vaarantaa

yhteiskuntarauhan, silloin, kun niistä voidaan myös täytäntöönpanojäsenvaltiossa määrätä rikosoikeudellisia seuraamuksia edellyttämättä tällaista yhteiskuntarauhan loukkaamista koskevaa tekijää.

26. Ranskan ja Italian hallitukset sekä komissio ehdottavat, että kysymykseen vastataan myöntävästi, mutta KL puolestaan ehdottaa kieltävää vastausta.

27. Alkuun on huomautettava, että puitepäätöksen 2002/584 2 artiklan 4 kohdan mukaan muiden kuin kyseisen artiklan 2 kohdassa säädettyssä luettelossa tarkoitettujen 32 rikoksen osalta voidaan etsityn henkilön luovuttamisen edellytykseksi asettaa se, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteena olevat teot ovat täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädännön mukaan rikoksia niiden rikostunnusmerkistöstä tai luokittelusta riippumatta. Toisin sanoen tässä säännöksessä sallitaan täytäntöönpanojäsenvaltion asettaa täytäntöönpanon ehdoksi kaksoisrangaistavuutta koskevan edellytyksen täyttyminen.⁶ Vastaavasti eurooppalaisen pidätysmääräyksen harkinnanvaraisia kieltäytymisperusteita koskevassa puitepäätöksen 4 artiklassa säädetään sen ensimmäisen kohdan 1 alakohdassa, että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi kieltäytyä panemasta eurooppalaista pidätysmääräystä täytäntöön silloin, kun kaksoisrangaistavuutta koskeva edellytys ei täyty. Kuten ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, kyseiset säännökset on pantu täytäntöön Ranskan rikosprosessilain 695-23 §:ssä.

28. Tässä tapauksessa eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä mainitaan puitepäätöksen 2002/584 8 artiklan 1 kohdan d ja e alakohdan mukaisesti pidätysmääräyksen kohteena olevien rikosten luonne ja oikeudellinen luokittelu ja esitetään kuvaus olosuhteista, joissa ne on tehty. Osa teoista, joista KL on tuomittu, kuuluu tuhoamiseksi ja ryöstelyksi luokiteltuun rikokseen, josta on säädetty Italian rikoslain 419 §:ssä. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan tällainen rikos kattaa useita laajamittaisia hävittämistä ja vahingontekoa koskevia toimia, joilla paitsi aiheutetaan vahinkoa kyseisen omaisuuden omistajille myös rikotaan yhteiskuntarauhaa vaarantamalla yhteiskuntaelämän normaali sujuminen. Italian hallitus on todennut kirjallisissa huomautuksissaan, että Italian rikoslain 419 §:ssä ei nimenomaisesti edellytetä tätä yhteiskuntarauhan vaarantamista, vaan se johtuu Italian tuomioistuinten oikeuskäytännöstä.

29. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan Ranskan rikosoikeudessa ei ole säädetty erityisesti rangaistavaksi yhteiskuntarauhan vaarantamista laajamittaisella irtaimen tai kiinteän omaisuuden hävittämällä. Rangaistavia tekoja ovat ainoastaan hävittäminen, vahingonteot sekä varkaus ja vahingonteot, jotka on tehty mahdollisesti yhdessä muiden henkilöiden kanssa ja joista voi aiheutua vahinkoa omaisuuden omistajille.

30. Kyseinen tuomioistuin pyrkiikin selvittämään, täyttyykö puitepäätöksen 2002/584 2 artiklan 4 kohdassa ja 4 artiklan 1 alakohdassa säädetty kaksoisrangaistavuutta koskeva edellytys pääasian kaltaisessa asiassa. Se viittaa tuomioon Grundza, joka koski puitepäätöksen 2008/909/YOS⁷ 7 artiklan 3 kohdan⁸ ja 9 artiklan 1 kohdan d alakohdan⁹ tulkintaa.

⁶ Ks. vastaavasti tuomio Grundza, 28 kohta.

⁷ Vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta rikosasioissa annettuihin tuomioihin, joissa määrätään vapausrangaistus tai vapauden menetyksen käsittevä toimenpide, niiden täytäntöön panemiseksi Euroopan unionissa 27.11.2008 tehty neuvoston puitepäätös (EUVL 2008, L 327, s. 27).

⁸ Kyseisen säännöksen mukaan ”muiden kuin 1 kohdassa mainittujen rikosten osalta täytäntöönpanovaltio voi asettaa tuomion tunnustamisen ja rangaistuksen täytäntöönpanon edellytykseksi, että tuomio liittyy tekoihin, jotka myös täytäntöönpanovaltion lainsäädännön mukaisesti katsotaan rikoksiksi niiden tunnusmerkistöstä tai kuvauksesta riippumatta”.

⁹ Kyseisessä säännöksessä säädetään, että ”täytäntöönpanovaltion toimivaltainen viranomainen voi kieltäytyä tunnustamasta tuomiota ja panemasta rangaistusta täytäntöön, jos: – – tuomio liittyy 7 artiklan 3 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa ja, jos täytäntöönpanovaltio on tehnyt 7 artiklan 4 kohdan mukaisen ilmoituksen, 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa tekoihin, jotka eivät täytäntöönpanovaltion lainsäädännön mukaan olisi rikoksia”.

31. Kyseisessä tuomiossa unionin tuomioistuin muistutti viimeksi mainitun puitepäätöksen 7 artiklan 3 kohdan osalta, että unionin oikeuden säännöksen tai määräyksen tulkitsemisessa on otettava huomioon paitsi sen sanamuoto myös sen asiayhteys ja sillä säännöstöllä tavoitellut päämäärät, jonka osa säännös tai määräys on.¹⁰

32. Ensinnäkin unionin tuomioistuimen mukaan jo kyseisen 7 artiklan 3 kohdan sanamuodosta seuraa, että kaksoisrangaistavuuden arvioinnin kannalta välttämätön ja riittävä edellytys on se, että tuomion antaneessa jäsenvaltiossa annettuun langettavaan tuomioon johtanut teko on rikos myös täytäntöönpanojäsenvaltiossa, eikä näin ollen siis edellytetä, että rikostunnusmerkkistöt ovat samanlaiset molemmissa asianomaisissa jäsenvaltiossa.¹¹ Unionin tuomioistuin totesi lisäksi, että tätä tulkintaa tukee sanamuoto, jonka mukaan teot katsotaan täytäntöönpanovaltion lainsäädännön mukaisesti rikoksiksi ”niiden tunnusmerkistöstä tai kuvauksesta riippumatta” ja josta käy selvästi ilmi, ettei tuomion antaneen jäsenvaltion ja sen täytäntöön panevan jäsenvaltion lainsäädännöissä määritellyn rikoksen tunnusmerkistön eikä rikokselle kansallisissa oikeusjärjestyksissä vahvistetun rikosnimikkeen tai -luokituksen ole vastattava toisiaan täydellisesti.¹² Näin ollen tämän säännöksen mukaan täytäntöönpanojäsenvaltion toimivaltainen viranomaisen soveltaa *joustavaa lähestymistapaa* arvioidessaan kaksoisrangaistavuutta koskevaa edellytystä sekä rikoksen tunnusmerkistön että kuvauksen osalta.¹³

33. Kaksoisrangaistavuutta arvioitaessa täytäntöönpanojäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on näin ollen tutkittava, voiko rikoksen perustana olevista tosiseikoista itsessään, sellaisina kuin ne käyvät ilmi tuomion antaneessa jäsenvaltiossa toimivaltaisen viranomaisen julistamasta tuomiosta, määrätä täytäntöönpanojäsenvaltiossa rikosoikeudellisia seuraamuksia siinä tapauksessa, että tosiseikat olisivat tapahtuneet kyseisen valtion alueella.¹⁴

34. Tällaisesta sanamuodon mukaisesta tulkinnasta on todettava, että puitepäätöksen 2002/584 2 artiklan 4 kohdan sanamuoto on puitepäätöksen 2008/909 7 artiklan 3 kohdan sanamuodon kaltainen ja puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 1 alakohdan sanamuoto puolestaan on puitepäätöksen 2008/909 9 artiklan 1 kohdan d alakohdan sanamuodon kaltainen. Näin ollen kyseisen 2 artiklan 4 kohdassa vahvistetaan, että luovutuksen edellytykseksi voidaan asettaa se, että *eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteena olevat teot* ovat täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädännön mukaan rikoksia *niiden rikostunnusmerkistöstä tai luokittelusta riippumatta*. Tästä seuraa, että tämän ratkaisuehdotuksen edeltävässä kohdassa omaksuttu tulkinta kaksoisrangaistavuutta koskevasta edellytyksestä koskee samalla tavoin puitepäätöstä 2002/584.

35. Toiseksi unionin tuomioistuin on katsonut tuomiossa Grundza, että asiayhteys, johon puitepäätöksen 2008/909 7 artiklan 3 kohta ja 9 artiklan 1 kohdan d alakohta liittyvät, puoltaa myös tällaista kaksoisrangaistavuuden arviointia.¹⁵ Kyseinen puitepäätös perustuu nimittäin ennen kaikkea vastavuoroisen tunnustamisen periaatteelle, joka kyseisen puitepäätöksen johdanto-osan ensimmäisen perustelukappaleen – kun se luetaan SEUT 82 artiklan 1 kohdan valossa – mukaan on rikosasioiden oikeudellisen yhteistyön ”kulmakivi” Euroopan unionissa, ja kyseisen yhteistyön perustana on mainitun puitepäätöksen viidennen perustelukappaleen mukaan jäsenvaltioiden erityinen keskinäinen luottamus toistensa oikeudellisiin järjestelmiin.¹⁶

¹⁰ Tuomio Grundza, 32 kohta.

¹¹ Tuomio Grundza, 34 kohta.

¹² Tuomio Grundza, 35 kohta.

¹³ Tuomio Grundza, 36 kohta.

¹⁴ Tuomio Grundza, 38 kohta.

¹⁵ Tuomio Grundza, 39 kohta.

¹⁶ Tuomio Grundza, 41 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

36. Unionin tuomioistuin totesi lisäksi, että kaksoisrangaistavuutta koskeva edellytys on poikkeus säännöstä, joka koskee tuomion tunnustamisen ja rangaistuksen täytäntöönpanon periaatetta, joten tuomion tunnustamisesta ja rangaistuksen täytäntöönpanosta kieltäytymistä koskevan perusteen, joka perustuu kaksoisrangaistavuuden puuttumiselle puitepäätöksen 2008/909 9 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettulla tavalla, soveltamisalaa on tulkittava suppeasti, jotta voidaan rajoittaa tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta kieltäytymisiä.¹⁷ Kaksoisrangaistavuutta koskevassa arvioinnissa täytäntöönpanojäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen ei pidä tutkia sitä, onko tuomion antaneessa jäsenvaltiossa suojattua etua loukattu, vaan se, olisiko samankaltainen kansallisessa lainsäädännössä suojattu etu katsottu loukatuksi siinä tapauksessa, että rikos olisi tapahtunut viranomaisen sijaintijäsenvaltion alueella.¹⁸

37. Tässä asiassa puitepäätöksen 2002/584 2 artiklan 4 kohdan asiayhteys on sama kuin puitepäätöksen 2008/909 7 artiklan 3 kohdan asiayhteys ja puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 1 alakohdan asiayhteys puolestaan on sama kuin puitepäätöksen 2008/909 9 artiklan 1 kohdan d alakohdan asiayhteys. Kuten puitepäätöksen 2002/584 johdanto-osan 6 ja 10 perustelukappaleesta ja sen 1 artiklan 2 kohdasta käy ilmi, myös puitepäätös perustuu vastavuoroisen tunnustamisen periaatteeseen.¹⁹

38. Kolmanneksi tuomiosta Grundza käy ilmi, että puitepäätöksen 2008/909 3 artiklan 1 kohdan mukaan puitepäätöksen tarkoituksena on vahvistaa säännöt, joiden mukaisesti jäsenvaltion on tuomitun sosiaalisen kuntoutuksen helpottamiseksi tunnustettava tuomio ja pantava rangaistus täytäntöön.²⁰

39. On totta, että puitepäätöksessä 2002/584 puolestaan ei mainita, että sen tarkoituksena olisi helpottaa tuomitun sosiaalista kuntoutusta. Kyseisellä puitepäätöksellä kuitenkin pyritään helpottamaan ja nopeuttamaan oikeudellista yhteistyötä ottamalla käyttöön uusi yksinkertaistettu ja tehokas järjestelmä rikoslain rikkomisesta tuomittujen tai epäiltyjen henkilöiden luovuttamiseksi, jotta voitaisiin myötävaikuttaa sellaisen unionille asetetun tavoitteen toteutumiseen, jonka mukaan siitä tulee vapautteen, turvallisuuden ja oikeuteen perustuva alue, sen vankan luottamuksen perusteella, jonka on vallittava jäsenvaltioiden välillä.²¹ Kyseisen puitepäätöksen tavoitteena on ennen kaikkea jäsenvaltioiden oikeusviranomaisten välisten luovuttamisten helpottaminen ja nopeuttaminen sekä luovutetun henkilön perusoikeuksien kunnioittaminen.²² Eurooppalaista pidätysmääräystä koskevien järjestelyjen tavoitteena on yleisemmin varmistaa, että etsitty henkilö, joka oleskelee muulla alueella kuin sillä, jolla hän on väitetyt rikoksen, ei jää rankaisematta.²³ Mielestäni näiden tavoitteiden pohjalta – samoin kuin puitepäätöksen 2008/909 kohdalla – on hyväksyttävä, että puitepäätöksessä 2002/584 säädettyä kaksoisrangaistavuutta koskevaa edellytystä tulkitaan suppeasti.

¹⁷ Tuomio Grundza, 46 kohta.

¹⁸ Tuomio Grundza, 49 kohta.

¹⁹ Ks. vastaavasti tuomio 22.2.2022, Openbaar Ministerie (Pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa laillisesti perustettu tuomioistuin) (C-562/21 PPU ja C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

²⁰ Tuomio Grundza, 50 kohta.

²¹ Ks. tuomio 26.10.2021, Openbaar Ministerie (Oikeus tulla kuulluksi täytäntöönpanosta vastaavassa oikeusviranomaisessa) (yhdistetyt asiat C-428/21 PPU ja C-429/21 PPU, EU:C:2021:876, 38 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

²² Ks. tuomio 26.10.2021, Openbaar Ministerie (Oikeus tulla kuulluksi täytäntöönpanosta vastaavassa oikeusviranomaisessa) (yhdistetyt asiat C-428/21 PPU ja C-429/21 PPU, EU:C:2021:876, 58 kohta).

²³ Ks. tuomio 17.12.2020, Openbaar Ministerie (Pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen riippumattomuus) (yhdistetyt asiat C-354/20 PPU ja C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, 62 kohta).

40. Näin ollen – toisin kuin KL väittää kirjallisissa huomautuksissaan – tuomiossa Grundza omaksutun tulkinnan on katsottava olevan sovellettavissa puitepäätöksen 2002/584 säännöksiin. Samalla tavoin kuin unionin tuomioistuin totesi mainitussa tuomiossa,²⁴ kyseisen puitepäätöksen 2 artiklan 4 kohtaa ja 4 artiklan 1 alakohtaa on näin ollen tulkittava siten, että kaksoisrangaistavuutta koskevan edellytyksen on katsottava täyttyvän, mikäli rikoksen perustana olevien tosiseikkojen perusteella, sellaisina kuin ne käyvät ilmi pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen antamasta tuomiosta, voitaisiin sellaisenaan määrätä rikosoikeudellisia seuraamuksia myös täytäntöönpanojäsenvaltiossa, jos tosiseikat olisivat tapahtuneet sen alueella.

41. Tässä tapauksessa ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että Italian oikeudessa tuhoamiseksi ja ryöstelyksi määritelty rikos ei kuulu puitepäätöksen 2002/584 2 artiklan 2 kohdassa lueteltujen 32 rikoksen joukkoon. KL:n luovuttamiselle voidaan näin ollen kyseisen puitepäätöksen 2 artiklan 4 kohdan ja 4 artiklan 1 alakohdan nojalla sekä Ranskan lainsäädännön mukaisesti asettaa edellytykseksi, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen perusteena olevat teot ovat täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädännön mukaan rikoksia.

42. Kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin korostaa, tuhoamiseksi ja ryöstelyksi luokiteltu rikos edellyttää Italian oikeudessa, että kyseiset teot voivat vaarantaa yhteiskuntarauhan, toisin kuin Ranskan lainsäädännössä. Asianomainen tuomioistuin katsoo jopa, että kyseessä on kyseisen rikoksen olennainen tekijä. On kuitenkin todettava, että yhteiskuntarauhan vaarantamista koskeva edellytys kuuluu kyseisen rikoksen *tunnusmerkistöön* eikä itse tekoihin sellaisina kuin etsitty henkilö ne on tehnyt ja sellaisina kuin ne nimetään eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä.²⁵ Unionin tuomioistuin onkin todennut, ettei tuomion antaneen jäsenvaltion ja sen täytäntöön panevan jäsenvaltion lainsäädännöissä määritellyn rikoksen tunnusmerkistön eikä rikokselle kansallisissa oikeusjärjestyksissä vahvistetun rikosnimikkeen tai -luokituksen ole vastattava toisiaan täydellisesti.²⁶

43. Lisäksi on huomattava, että edelleen unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti täytäntöönpanojäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on kaksoisrangaistavuutta koskevassa arvioinnissa tutkittava, olisiko samankaltainen kansallisessa lainsäädännössä suojattu etu katsottu loukatuksi siinä tapauksessa, että rikos olisi tapahtunut kyseisen jäsenvaltion alueella.²⁷ Tuhoamiseksi ja ryöstelyksi luokitellun rikoksen määrittelyssä otetaan osittain huomioon se, että yhden tai useamman henkilön omaisuudelle on aiheutettu vahinkoa, ja yksityisen omaisuuden vahingoittamisesta seuraava yhteiskunnallinen haitta.²⁸ Kuten ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, nyt kyseessä olevan rikoksen muodostavista teoista voidaan Ranskassa määrätä

²⁴ Ks. tuomion Grundza 54 kohta.

²⁵ Kuten julkisasiamies Bobek totesi asiassa Grundza antamassaan ratkaisuehdotuksessa (C-289/15, EU:C:2016:622, 51 kohta), kaksoisrangaistavuuden arviointi muodostuu kahdesta päävaiheesta: 1) *delokalisaatiosta* eli tuomion antaneen valtion oikeusjärjestyksestä irtautumisesta, jolla tarkoitetaan tuomion antaneessa valtiossa tehdyn teon keskeisten piirteiden määrittelyä ja teon tarkastelua siten kuin se olisi tapahtunut täytäntöönpanovaltiossa, ja 2) *subsumptiosta* eli näiden keskeisten tosiseikkojen oikeudellisesta luokittelusta johonkin sopivaan täytäntöönpanovaltion lainsäädännössä määritellyn rikosnimikkeeseen.

²⁶ Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 32 kohta.

²⁷ Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 36 kohta.

²⁸ Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 17 kohta, jossa viitataan ennakkoratkaisupyynnöön. KL väittää kirjallisissa huomautuksissaan, että tuhoamiseksi ja ryöstelyksi luokitellun rikoksen osalta kyseessä oleva suojeltu yhteiskunnallinen arvo ei ole varojen ja omaisuuden suojelu vaan yleisen järjestyksen ja yhteiskuntarauhan suojelu. Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kansallisen tuomioistuimen niiden oikeudellisten seikkojen ja tosiseikkojen perusteella, joiden määrittämisestä se vastaa ja joiden paikkansapitävyyden selvittäminen ei ole unionin tuomioistuimen tehtävä, esittämällä unionin oikeuden tulkintaan liittyvillä kysymyksillä on merkitystä asian ratkaisun kannalta (tuomio 25.11.2021, Finanzamt Österreich (Avustustyöntekijän perheavustukset), C-372/20, EU:C:2021:962, 54 kohta). Tässä tilanteessa on viitattava ennakkoratkaisupyynnöön siltä osin kuin on kyse tuhoamiseksi ja ryöstelyksi luokitellun rikoksen puitteissa suojellun edun määrittämisestä.

rikosoikeudellisia seuraamuksia, joissa kyseessä olevana etuna on asianomaisen omaisuuden omistajien suojeleminen. Näin ollen täytäntöönpanojäsenvaltion oikeudessa suojeltu etu on pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa tarkoitetun edun kaltainen.

44. Se, että yhteiskuntarauhan vaarantaminen on tuhoamiseksi ja ryöstelyksi luokitellun rikoksen tunnusmerkki pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa, ei selvästikään ole merkityksellistä tutkittaessa, onko täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen noudattanut kaksoisrangaistavuutta koskevaa edellytystä.

45. Näin ollen ehdotan, että ensimmäiseen kysymykseen vastataan, että puitepäätöksen 2002/584 2 artiklan 4 kohtaa ja 4 artiklan 1 alakohtaa on tulkittava siten, että niissä säädetty kaksoisrangaistavuutta koskeva edellytys täyttyy tilanteessa, jossa annetaan eurooppalainen pidätysmääräys teoista, jotka pidätysmääräyksen antaneessa valtiossa muodostavat rikoksen, jonka osalta edellytyksenä on, että kyseiset teot voivat vaarantaa yhteiskuntarauhan, silloin, kun niistä voidaan myös täytäntöönpanojäsenvaltiossa määrätä rikosoikeudellisia seuraamuksia edellyttämättä tällaista yhteiskuntarauhan loukkaamista.

B Toinen ja kolmas ennakkoratkaisukysymys

46. Toisella ja kolmannella kysymyksellä, jotka on tutkittava yhdessä, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä sitä, onko siinä tapauksessa, että ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, puitepäätöksen 2002/584 2 artiklan 4 kohtaa ja 4 artiklan 1 alakohtaa sekä perusoikeuskirjan 49 artiklan 3 kohtaa tulkittava siten, että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi kieltäytyä panemasta täytäntöön eurooppalaisen pidätysmääräyksen, joka on annettu rangaistuksen täytäntöönpanoa varten tilanteessa, jossa rangaistus on määrätty etsityn henkilön tekemistä useista teoista, joita pidetään pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa yhtenä rikoksena, vaikka osa näistä teoista ei ole rikosoikeudellisesti rangaistavia täytäntöönpanojäsenvaltiossa.

1. Tutkittavaksi ottaminen

47. Italian hallitus toteaa kirjallisissa huomautuksissaan, että Cour d'appel d'Angers'n tutkintajaoston mukaan kaksoisrangaistavuutta koskeva edellytys ei pääasiassa täyty kahden teon osalta niistä seitsemästä teosta, jotka olivat rikosoikeudellisen menettelyn kohteina Italian rikoslain 419 §:ssä tarkoitetun, tuhoamiseksi ja ryöstelyksi luokitellun rikosnimikkeen nojalla.²⁹ Kyseisen tutkintajaoston kerrotaan todenneen, että näiden kahden teon osalta KL:n oli katsottu vain olleen asianomaisten luottolaitoksen ja ajoneuvon läheisyydessä osallistumatta konkreettisesti tuhotöihin. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin päätteli tästä, että koska omaisuuteen kohdistuva hävittäminen tai vahingonteko katsotaan Ranskan oikeudessa rikokseksi ainoastaan silloin, kun syytetty itse on syyllistynyt kyseiseen rikokseen kuuluviin konkreettisiin toimiin, kyseinen tutkintajaosto perusteli näin ratkaisunsa, jonka mukaan kaksoisrangaistavuutta koskeva edellytys ei täytynyt kyseessä olevien kahden teon osalta.

48. Italian hallituksen mukaan kyseinen tutkintajaosto ei tosiasiallisesti esitä kysymystä kaksoisrangaistavuutta koskevan edellytyksen soveltamisesta vaan tuo esiin näyttöä koskevan ongelman katsoessaan, ettei ole esitetty näyttöä KL:n syyllistymisestä eräisiin hänen syykseen

²⁹ Italian hallitus korostaa sitä, että Italian lainsäädännön nojalla on mahdollista määrätä rangaistus paitsi tekojen tosiasialliselle tekijälle myös sille, joka osallistuu rikoksen tekemiseen tahalliseksi menettelyllä joko aktiivisesti tai passiivisesti.

luettuihin tekoihin. Toista ja kolmatta ennakkoratkaisukysymystä ei Italian hallituksen mukaan siksi voida ottaa tutkittaviksi siltä osin kuin niissä viitataan perusoikeuskirjan 49 artiklaan, joka koskee laillisuusperiaatetta ja rikoksista määrättävien rangaistusten oikeasuhteisuuden periaatetta, vaikka niiden olisi tullut koskea perusoikeuskirjan 48 artiklaa, joka koskee syyttömyysolettamaa ja oikeutta puolustukseen. Italian hallitus huomauttaa myös, että koska eräitä rikosnimikkeellä tuhoaminen ja ryöstely rikosoikeudellisen menettelyn kohteena olleita tekoja ei Ranskan oikeudessa pidetä rikoksena, kyseessä on perusoikeuskirjan 49 artiklan 1 kohta eikä kyseisen artiklan 3 kohta, johon ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa kolmannessa kysymyksessään.

49. Katson tämän osalta, että ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on kysymyksessään lähtenyt siitä olettamasta, että kahdesta niistä seitsemästä teosta, joista KL tuomittiin tuhoamiseksi ja ryöstelyksi luokitellun rikoksen yhteydessä, ei voida määrätä rikosoikeudellista seuraamusta Ranskan oikeuden nojalla. Tämä oletama, joka perustuu niiden olosuhteiden tutkimiseen, joissa kyseiset kaksi tekoa on tehty, ei ole riidanalainen tämän ennakkoratkaisupyynnön yhteydessä. Kansallinen tuomioistuin ei nimittäin pohdi näillä kysymyksillä asianomaisia tekoja koskevaa näyttöä vaan sitä, millaiset seuraukset tästä tilanteesta on unionin oikeudessa tarkoitetun kaksoisrangaistavuutta koskevan edellytyksen tulkinnan ja kyseessä olevan eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanon kannalta.

50. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on erityisen huolissaan siitä, täyttyykö tällainen edellytys pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa asiassa. Mielestäni onkin selvää, että esitetyt kysymykset koskevat unionin oikeuden tulkintaa ja että vastaus näihin kysymyksiin on hyödyllinen ja relevantti asianomaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi saatetun asian ratkaisemisen kannalta. Katsonkin, että toinen ja kolmas ennakkoratkaisukysymys voidaan ottaa tutkittaviksi kokonaisuudessaan.

2. Asiakysymys

51. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin haluaa tässä tapauksessa saada selville, edellyttääkö kaksoisrangaistavuutta koskevan edellytyksen noudattaminen puitepäätöksen 2002/584 2 artiklan 4 kohdan ja 4 artiklan 1 alakohdan sekä perusoikeuskirjan 49 artiklan 3 kohdan perusteella sitä, että kaikkien pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa rikosoikeudellisen menettelyn kohteena olleiden tekojen on oltava rikoksia täytäntöönpanojäsenvaltiossa.

52. Ranskan ja Italian hallitukset sekä komissio ehdottavat kukin hiukan eri painotuksin, että tähän kysymykseen vastataan kieltävästi, mutta KL puolestaan ehdottaa myöntävää vastausta.

53. Tarkastelen seuraavaksi tältä osin a) kaksoisrangaistavuutta koskevan edellytyksen ulottuvuutta yhtenä rikoksena pidettävien tekojen osalta ja sen jälkeen b) perusoikeuskirjan 49 artiklan 3 kohdassa määrätyn suhteellisuusperiaatteen noudattamista.

a) Kaksoisrangaistavuutta koskevan edellytyksen ulottuvuus yhtenä rikoksena pidettävien tekojen osalta

54. Ensinnäkin, kuten on jo todettu, puitepäätöksen 2002/584 2 artiklan 4 kohdan sanamuodosta ilmenee, että tuomion antaneen jäsenvaltion ja sen täytäntöön panevan jäsenvaltion lainsäädännöissä määriteltujen rikoksen tunnusmerkistöjen tai rikokselle kansallisissa

oikeusjärjestyksissä vahvistetun rikosnimikkeen tai -luokituksen ole vastattava *toisiaan täydellisesti*.³⁰ Kyseisessä säännöksessä ei edellytetäkään, että kaikki pidätysmääräyksen perusteena olevana yhtenä rikoksena pidettävät teot katsottaisiin rikokseksi täytäntöönpanojäsenvaltiossa.

55. Puitepäättöksen 2002/584 2 artiklan 4 kohdan ja 4 artiklan 1 alakohdan asiayhteydestä on myös tärkeätä muistaa, että ottamalla käyttöön uusi yksinkertaistettu ja tehokas järjestelmä rikoslain rikkomisesta tuomittujen tai epäiltyjen henkilöiden luovuttamiseksi tällä puitepäättöksellä pyritään helpottamaan ja nopeuttamaan oikeudellista yhteistyötä, jotta voitaisiin myötävaikuttaa sellaisen unionille asetetun tavoitteen toteutumiseen, jonka mukaan siitä tulee vapautteen, turvallisuuden ja oikeuteen perustuva alue, sen vankan luottamuksen perusteella, jonka on vallittava jäsenvaltioiden välillä. Vastavuoroisen tunnustamisen periaate ilmaistaan kyseisen puitepäättöksen 1 artiklan 2 kohdassa, jossa vahvistetaan sääntö, jonka mukaan jäsenvaltioiden on pantava eurooppalainen pidätysmääräys täytäntöön tämän periaatteen perusteella ja puitepäättöksen säännösten mukaisesti. Tästä seuraa, että täytäntöönpanosta vastaavat oikeusviranomaiset lähtökohtaisesti voivat kieltäytyä eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta vain puitepäättöksessä 2002/584 tyhjentävästi luetelluilla täytäntöönpanosta kieltäytymistä koskevilla perusteilla ja että pidätysmääräyksen täytäntöönpanolle voidaan asettaa vain sen 5 artiklassa tyhjentävästi säädettyjä ehtoja. Eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpano on näin ollen pääsääntö, ja siitä kieltäytyminen katsotaan poikkeukseksi, jota on *tulkittava suppeasti*.³¹ Tämä asiayhteys puoltaa kaksoisrangaistavuutta koskevan edellytyksen tulkittamista niin, että riittävänä pidetään sitä, että ainoastaan osasta eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä tarkoitettuna yhtenä rikoksena pidettävistä teoista voidaan määrätä rikosoikeudellinen seuraamus täytäntöönpanojäsenvaltiossa.

56. Puitepäättöksen 2002/584 4 artiklassa lueteltujen harkinnanvaraisten kieltäytymisperusteiden osalta on tosin niin, kuten unionin tuomioistuin on huomauttanut, että mainitun artiklan sanamuodosta – ja etenkin verbin ”voida” käytöstä yhdessä verbin ”kieltäytyä” infinitiivin kanssa –, jossa subjekti on täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen, seuraa, että viimeksi mainitulla itsellään on oltava harkintavaltaa sen osalta, onko eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta kieltäydyttävä kyseisessä 4 artiklassa tarkoitettuun perusteisiin vai ei.³² Tästä seuraa, että kun jäsenvaltiot päättävät saattaa yhden tai useampia puitepäättöksen 4 artiklassa säädettyistä harkinnanvaraisista kieltäytymisperusteista osaksi kansallista oikeutta, ne eivät voi säätää, että oikeusviranomaisen on kieltäydyttävä panemasta täytäntöön jokainen mainittujen perusteiden soveltamisalaan muodollisesti kuuluva eurooppalainen pidätysmääräys ilman, että kyseisillä viranomaisilla olisi mahdollisuutta ottaa huomioon kunkin yksittäistapauksen erityiset olosuhteet.³³

57. Ennakkoratkaisupyynnöstä käy tässä tapauksessa ilmi, että osa eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä tarkoitetuista, tuhoamiseksi ja ryöstelyksi määriteltyn rikokseen kuuluvista teoista katsotaan täytäntöönpanojäsenvaltiossa rikoksiksi, joissa on kyse varkaudesta ja vahingonteosta, hävittämisestä tai vahingonteosta. Nähdäkseni täytäntöönpanosta vastaava

³⁰ Ks. vastaavasti tuomio Grundza, 35 kohta.

³¹ Ks. vastaavasti tuomio 22.2.2022, Openbaar Ministerie (Pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa laillisesti perustettu tuomioistuin) (yhdistetyt asiat C-562/21 PPU ja C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, 42–44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

³² Ks. tuomio 29.4.2021, X (Eurooppalainen pidätysmääräys – Ne bis in idem) (C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

³³ Ks. tuomio 29.4.2021, X (Eurooppalainen pidätysmääräys – Ne bis in idem) (C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, 44 kohta).

oikeusviranomainen ei tässä tilanteessa, ei edes sille myönnetyn harkintavallan puitteissa, voi kieltäytyä panemasta eurooppalaista pidätysmääräystä täytäntöön puitepäätöksen 2002/584 4 artiklan 1 alakohdan 1 alakohdassa tarkoitetulla perusteella.

58. On vielä huomattava, että kyseisen puitepäätöksen 1 artiklan 1 kohdan mukaisesti eurooppalaisen pidätysmääräyksen tarkoituksena on etsityn henkilön kiinni ottaminen ja luovuttaminen, jotta rikos ei jää rankaisematta ja henkilöön joko kohdistetaan syytetoimenpiteitä tai hän suorittaa vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen.³⁴ Kuten Ranskan hallitus toteaa kirjallisissa huomautuksissaan, tulkinta, jonka seurauksena on kieltäytyminen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta sillä perusteella, että osa teoista, jotka ovat rangaistavia pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa, ei ole rangaistavia täytäntöönpanojäsenvaltiossa, johtaisi siihen, että varmistettaisiin tuomitun rankaisemattomuus kaikista kyseessä olevista teoista, mukaan lukien niistä, jotka ovat rangaistavia kummassakin valtiossa.

59. Katson näin ollen, että kaksoisrangaistavuutta koskeva edellytys täyttyy pääasiassa, sillä osasta eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä tarkoitetuista teoista voidaan määrätä rikosoikeudellinen seuraamus täytäntöönpanojäsenvaltiossa. Vastauksena ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen tiedusteluun toteankin, että ei ole syytä tehdä eroa sen mukaan, ovatko pidätysmääräyksen antaneen valtion tuomioistuimet katsoneet, että nämä eri teot ovat erotettavissa toisistaan vai että ne eivät sitä ole. Tällä rikoksen luokittelun piiriin kuuluvalla seikalla ei nimittäin ole merkitystä eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanon kannalta.³⁵

b) Perusoikeuskirjan 49 artiklan 3 kohdassa määrätyn suhteellisuusperiaatteen noudattaminen

60. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii sitä, voidaanko perusoikeuskirjan 49 artiklan 3 kohdassa määrättyä suhteellisuusperiaatetta katsoa noudatetun silloin, kun eurooppalainen pidätysmääräys on annettu yhtenä rikoksena pidettävistä teoista määrätyn rangaistuksen täytäntöön panemiseksi, kun näistä teoista vain osa on täytäntöönpanojäsenvaltiossa rikoksia. Kyseinen tuomioistuin katsoo, että vaikka pidätysmääräys saattoi antamisajankohtanaan olla oikeasuhteinen, on mahdollista, ettei se täytäntöönpanovaiheessaan enää ollut sitä, minkä seurauksena etsityn henkilön luovuttamisesta voitaisiin kieltäytyä.

61. Tässä on mielestäni tärkeätä tehdä ero yhtäältä eurooppalaisen pidätysmääräyksen ja toisaalta määrätyn rangaistuksen oikeasuhteisuuden välillä. Yhtäältä unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan silloin, kun kyse on eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen kaltaisesta toimenpiteestä, jolla voidaan puuttua asianomaisen henkilön vapautta koskevaan oikeuteen, tämä suoja edellyttää sitä, että tästä tehtävä päätös täyttää tehokkaaseen oikeussuojaan liittyvät vaatimukset.³⁶ Lisäksi asianomaisen henkilön oikeuksien suojeleminen edellyttää sitä, että pidätysmääräyksen antava oikeusviranomainen valvoo, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisedellytyksiä noudatetaan, ja tutkii objektiivisesti sen, *onko pidätysmääräyksen antamista pidettävä oikeasuhteisena*, ottamalla huomioon kaikki syyllisyyttä tukevat ja sitä vastaan puhuvat seikat ilman riskiä siitä, että muun muassa täytäntöönpanovallan käyttäjä antaisi sille ulkopuolisia

³⁴ Ks. tuomio 13.1.2021, MM (C-414/20 PPU, EU:C:2021:4, 76 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

³⁵ Täsmennän, että Italian hallitus väittää kirjallisissa huomautuksissaan, ettei voida katsoa, että kyseiset teot olisi mahdollista erotella toisistaan, sillä tuhoamiseksi ja ryöstelyksi määritellyn rikoksen muodostavat teot liittyvät kiinteästi toisiinsa.

³⁶ Ks. erityisesti tuomio 13.1.2021, MM (C-414/20 PPU, EU:C:2021:4, 63 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

käskyjä.³⁷ Kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaaakin, pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion tehtävänä on tarkistaa eurooppalaisen pidätysmääräyksen oikeasuhteisuus ennen sen antamista, mikä on omiaan tukemaan vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta. Kyseinen tuomioistuin ei tässä tapauksessa väitä, että kyseessä oleva eurooppalainen pidätysmääräys olisi suhteellisuusperiaatteen vastainen.

62. Lisäksi silloin, kun eurooppalainen pidätysmääräys annetaan rangaistuksen täytäntöönpanoa varten, sen oikeasuhteisuus perustuu tuomioon, jossa määrätään puitepäätöksen 2002/584 2 artiklan 1 kohdasta ilmenevän mukaisesti rangaistuksesta tai turvaamistoimenpiteestä, jonka kesto on vähintään neljä kuukautta.³⁸ Pääasiassa määrätty rangaistus ylittää mainitun keston neljällä kuukaudella. Näin ollen katson, että kyseessä olevaa eurooppalaista pidätysmääräystä on pidettävä mainitun puitepäätöksen 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla oikeasuhteisena.

63. Toisaalta mainitussa puitepäätöksessä säädetään määrätyn rangaistuksen oikeasuhteisuudesta, että jäsenvaltiot voivat kieltäytyä panemasta tällaista pidätysmääräystä täytäntöön vain puitepäätöksen 3 artiklassa säädetyissä ehdottomien kieltäytymisperusteiden tapauksissa ja sen 4 ja 4 a artiklassa luetelluissa harkinnanvaraisten kieltäytymisperusteiden tapauksissa. Lisäksi täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen voi asettaa eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanolle vain puitepäätöksen 5 artiklassa määritellyt edellytykset.³⁹ Onkin todettava, että rangaistuksen mahdollinen suhteellisuusperiaatteen vastaisuus ei kuulu puitepäätöksen 2002/584 mukaisiin kieltäytymisperusteisiin.

64. Kuten kyseisen puitepäätöksen 1 artiklan 3 kohdassa todetaan, puitepäätös ei kuitenkaan vaikuta velvoitteeseen kunnioittaa SEU 6 artiklassa taattuja perusoikeuksia ja keskeisiä oikeusperiaatteita. Unionin tuomioistuin onkin katsonut, että vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta ja jäsenvaltioiden välisen keskinäisen luottamuksen periaatetta voidaan rajoittaa ”poikkeuksellisissa olosuhteissa”. Unionin tuomioistuin on siten tunnustanut, että täytäntöönpanosta vastaavalla oikeusviranomaisella on tietyin edellytyksin mahdollisuus päättää kyseisellä puitepäätöksellä käyttöön otettu luovuttamismenettely, jos luovuttaminen saattaa johtaa siihen, että etsitty henkilö joutuu perusoikeuskirjan 4 artiklassa kielletyn epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kohteeksi.⁴⁰ Tässä tapauksessa ei kuitenkaan näyttäisi olevan kyse tällaisista poikkeuksellisista olosuhteista. Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin ei nimittäin ole viitannut perusoikeuskirjan 47 artiklan toisessa kohdassa taatun, oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan perusoikeuden loukkaamiseen siltä osin kuin kyse on KL:stä tai siihen, että hänen luovuttamisesta saattaisi johtaa perusoikeuskirjan 4 artiklassa tarkoitettuun epäinhimilliseen tai halventavaan kohteluun. Yksinomaan sen perusteella, että kaikkia pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa yhtenä rikoksena pidettäviä tekoja ei pidetä rikosoikeudellisesti rangaistavina täytäntöönpanojäsenvaltiossa, ei mielestäni ole perusteltua vahvistaa uutta ”poikkeuksellista olosuhdetta” tilanteessa, jossa etsityn henkilön perusoikeuksia on kunnioitettu täytäntöönpanojäsenvaltiossa.

65. Komissio katsoo, että jos eurooppalaisen pidätysmääräyksen sisältämien tietojen perusteella ei ole mahdollista päätellä, että täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti rangaistavat teot ovat juuri eurooppalaisen pidätysmääräyksen perustana olevat olennaiset teot, täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen olisi noudatettava puitepäätöksen

³⁷ Ks. vastaavasti tuomio 13.1.2021, MM (C-414/20 PPU, EU:C:2021:4, 64 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

³⁸ Ks. tuomio 12.12.2019, Openbaar Ministerie (Procureur du Roi de Bruxelles)(C-627/19 PPU, EU:C:2019:1079, 38 kohta).

³⁹ Ks. tuomio 12.12.2019, Openbaar Ministerie (Ruotsin syyttäväviranomainen) (C-625/19 PPU, EU:C:2019:1078, 36 kohta).

⁴⁰ Ks. tuomio 19.9.2018, RO (C-327/18 PPU, EU:C:2018:733, 39 ja 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

2002/584 15 artiklan 2 kohdan⁴¹ mukaista menettelyä selvittääkseen, onko pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan mahdollista erotella seuraamukset toisistaan jälkikäteen. Jos tällainen erottelemine on mahdollista, pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen pitäisi pyrkiä ottamaan huomioon täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen näkökohdat antamalla uusi eurooppalainen pidätysmääräys, joka rajoittuu vain niihin tekoihin, jotka katsotaan rikokseksi täytäntöönpanojäsenvaltion oikeudessa. Jos erottelemine ei sitä vastoin ole mahdollista pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion oikeudessa, täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen olisi käytettävä harkintavaltaansa ottamalla huomioon yhtäältä oikeutensa olla vetoamatta kieltäytymisperusteeseen kyseisen oikeuden harkinnanvaraisuuden perusteella ja toisaalta rankaisematta jäämisen riski siinä tapauksessa, että eurooppalaista pidätysmääräystä ei panna täytäntöön. Tällaisella oikeusviranomaisella olisi poikkeuksellisesti myös oltava mahdollisuus kieltäytyä eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta siinä tapauksessa, että teoilla, joiden kohdalla kaksoisrangaistavuutta koskeva edellytys täyttyy täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädännön mukaan, on vain marginaalinen merkitys niiden tekojen merkittävyyteen nähden, joiden kohdalla kyseinen edellytys ei täyty.

66. En ole vakuuttunut tästä näkemyksestä. Nimittäin ensinnäkin puitepäätöksellä 2002/584 on otettu käyttöön uusi yksinkertaistettu ja tehokas järjestelmä rikoslain rikkomisesta tuomittujen tai epäiltyjen henkilöiden luovuttamiseksi.⁴² Komission esittämän tulkinnan noudattaminen tarkoittaisi kyseisen järjestelmän monimutkaistumista ja etsityn henkilön luovuttamismenettelyn huomattavaa hidastumista. Toiseksi kyseisessä puitepäätöksessä ei säädetä siitä, että pidätysmääräyksen antanut jäsenvaltio antaa uuden eurooppalaisen pidätysmääräyksen, jos seuraamusten erottelemine toisistaan on mahdollista täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädännön perusteella, vaikka tällainen lainsäädäntö voikin vaihdella huomattavasti jäsenvaltioittain. Kolmanneksi, koska kaksoisrangaistavuutta koskeva edellytys täyttyy useimpien kyseessä olevien tekojen osalta,⁴³ mikä ei ole pääasiassa riidanalaista, täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen ei nähdäkseni voi kieltäytyä panemasta eurooppalaista pidätysmääräystä täytäntöön, kun otetaan huomioon kyseisen puitepäätöksen logiikka ja tarkoitus.

67. On vielä todettava, että KL väittää, että asianomaisten tekojen vakavuus huomioon ottaen voidaan perustellusti katsoa, että hänen rangaistuksensa olisi ollut huomattavasti lievempi, jos italialainen tuomioistuin ei olisi ottanut huomioon niitä tekoja, jotka täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen myöhemmin jätti huomiotta. Kuitenkin pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa kaksoisrangaistavuutta koskeva edellytys täyttyy, on yksinomaan pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen tehtävänä tutkia perusoikeuskirjan 49 artiklan 3 kohdassa tarkoitettun suhteellisuusperiaatteen noudattaminen kansallisen lainsäädäntönsä kannalta.

68. Kaiken edellä esitetyn perusteella ehdota, että toiseen ja kolmanteen ennakkoratkaisukysymykseen vastataan, että puitepäätöksen 2002/584 2 artiklan 4 kohtaa ja 4 artiklan 1 alakohtaa sekä perusoikeuskirjan 49 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen ei voi kieltäytyä panemasta täytäntöön

⁴¹ Kyseisen säännöksen mukaan ”jos täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen katsoo, että pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion toimittamat tiedot eivät riitä, jotta se voisi tehdä päätöksen luovuttamisesta, se pyytää toimittamaan kiireellisesti erityisesti 3–5 ja 8 artiklan osalta tarvittavat lisätiedot ja voi asettaa tietojen saamiselle määräajan ottaen huomioon tarpeen noudattaa 17 artiklassa vahvistettua määräaika”.
⁴² Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 39 kohta.
⁴³ Näin ollen en pidä tämän ratkaisuehdotuksen yhteydessä tarpeellisenä tarkastella komission esittämää tilannetta, jossa teoilla, joiden kohdalla kaksoisrangaistavuutta koskeva edellytys täyttyy, on vain marginaalinen merkitys niihin tekoihin nähden, joiden kohdalla kyseinen edellytys ei täyty.

eurooppalaista pidätysmääräystä, joka on annettu rangaistuksen täytäntöönpanoa varten tilanteessa, jossa rangaistus on määrätty etsityn henkilön tekemistä useista teoista, joita pidetään pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa yhtenä rikoksena, vaikka osa näistä teoista ei ole rikosoikeudellisesti rangaistavia täytäntöönpanojäsenvaltiossa.

V Ratkaisuehdotus

69. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että unionin tuomioistuin vastaa Cour de cassationin esittämiin ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

- 1) Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS 2 artiklan 4 kohtaa ja 4 artiklan 1 alakohtaa on tulkittava siten, että niissä säädetty kaksoisrangaistavuutta koskeva edellytys täyttyy tilanteessa, jossa annetaan eurooppalainen pidätysmääräys teoista, jotka pidätysmääräyksen antaneessa valtiossa muodostavat rikoksen, jonka osalta edellytyksenä on, että kyseiset teot voivat vaarantaa yhteiskuntarauhan, silloin, kun niistä voidaan myös täytäntöönpanojäsenvaltiossa määrätä rikosoikeudellisia seuraamuksia edellyttämättä tällaista yhteiskuntarauhan loukkaamista.
- 2) Puitepäätöksen 2002/584 2 artiklan 4 kohtaa ja 4 artiklan 1 alakohtaa sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 49 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen ei voi kieltäytyä panemasta täytäntöön eurooppalaista pidätysmääräystä, joka on annettu rangaistuksen täytäntöönpanoa varten tilanteessa, jossa rangaistus on määrätty etsityn henkilön tekemistä useista teoista, joita pidetään pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa yhtenä rikoksena, vaikka osa näistä teoista ei ole rikosoikeudellisesti rangaistavia täytäntöönpanojäsenvaltiossa.